

Elementaire praktijk van de Financiering

Niveau 4
PDB

Mariëlle de Kock

 Noordhoff Uitgevers

UITGEVERIJ EDUCATIEF

ELEMENTAIRE PRAKTIJK VAN DE FINANCIERING

Niveau 4 PDB

Leerboek

Mariëlle de Kock

Noordhoff Uitgevers, Groningen/Houten

Ontwerp omslag: www.gerhardvisker.nl

Ontwerp binnenwerk: Aly Pepping, Thesinge

Omslagillustratie: © iStock

Eventuele op- en aanmerkingen over deze of andere uitgaven kunt u richten aan:

Noordhoff Uitgevers bv, Afdeling Hoger Onderwijs, Antwoordnummer 13, 9700 VB Groningen,

e-mail: info@noordhoff.nl

Met betrekking tot sommige teksten en/of illustratiemateriaal is het de uitgever, ondanks zorgvuldige inspanningen daartoe, niet gelukt eventuele rechthebbende(n) te achterhalen. Mocht u van mening zijn (auteurs)rechten te kunnen doen gelden op teksten en/of illustratiemateriaal in deze uitgave dan verzoeken wij u contact op te nemen met de uitgever.

0/ 15

© 2015 Noordhoff Uitgevers bv Groningen/Houten, The Netherlands.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veelevoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl).

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

ISBN (ebook) 978-90-01-86808-6

ISBN 978-90-01-86807-9

NUR 782

Woord vooraf

In dit boek gaan we ontdekken hoe ondernemingen aan hun geld komen en waar ze dit geld voor gebruiken. De manier en mogelijkheden van financiering van een onderneming is bij een eenmanszaak heel anders dan bij een naamloze vennootschap. De juridische vorm van de onderneming is doorslaggevend bij het aantrekken van eigen en vreemd vermogen. Zowel over de manier waarop de onderneming is gefinancierd, als over de financiële stabiliteit en de winstgevendheid van de onderneming kunnen we een uitspraak doen aan de hand van de cijfers van de financiële administratie. Deze cijfers vertellen het financieringsverhaal van de onderneming in het verleden, het heden en in de toekomst.

Om het verhaal te lezen, moeten we kunnen rekenen en administreren. Vandaar dat dit boek begint met een algemeen hoofdstuk over administreren, waarna een hoofdstuk volgt over de meest gebruikte rekenregels en -methodes. Daarna gaan we ons verdiepen in de ondernemingsvormen. We gaan vaststellen welke vormen van financiering er zijn, waarbij we een onderscheid maken tussen eigen vermogen en vreemd vermogen. De volgende stap is om kengetallen te berekenen die laten zien of de onderneming op korte en/of lange termijn de schulden kan terugbetalen. En zo ja, om aan de hand van activiteitenratio's vast te stellen of de onderneming nog wel levensvatbaar is. Een begroting van de kosten en opbrengsten, alsmede van de ontvangsten en uitgaven van een onderneming, is de afsluiting van dit boek.

Rekenen is, net als boekhouden, prachtig om te doen en om er een boek over te mogen schrijven is net zo geweldig. Maar alleen had ik het nooit gekund. Daarom wil ik deze plek gebruiken om een aantal mensen speciaal te bedanken. Allereerst Akke Noordhuis voor al haar positieve en snelle commentaar tijdens het schrijven van de diverse hoofdstukken. Zij hield mij met beide benen op de grond. Otto Venema en Angeniet Bos-Bijma van Noordhoff Uitgevers voor hun vertrouwen in mij en alle ondersteuning. Als laatste wil ik Hans Slabbekoorn van Markus Verbeek Praehop noemen, die gedurende vele jaren mijn steun en toeverlaat is geweest. Zonder jullie was het nooit gelukt.

De vakken Kostencalculatie en Financiering komen met ingang van 1 januari 2016 in de plaats van de vakken Kostprijscalculatie en Bedrijfseconomie om zo aan te kunnen sluiten bij het gewijzigde examenprogramma PDB dat is opgesteld door de Nederlandse Associatie voor Examinering.

Bij dit boek hoort ook een Werkboek. Hierbij is geprobeerd om zo veel mogelijk het niveau van de vraagstelling op het examen aan te houden. De uitwerkingen komen op de website www.financieringniveau4.noordhoff.nl van Noordhoff Uitgevers.

Almere, voorjaar 2015,
Mariëlle de Kock

Inhoud

Studiewijzer	6
1 Plaats van financiering in het administratieve proces	8
1.1 Boekhouding	10
1.2 Calculatie	14
1.3 Belang van inzicht in de financiering van een onderneming	15
Samenvatting	18
Kernbegrippen	19
2 Rekenvaardigheden	20
2.1 Rekenniveaus	22
2.2 Percentages en promillages	24
2.3 Verhoudingen	27
2.4 Vergelijkingen	29
Samenvatting	31
Kernbegrippen	32
3 Ondernemingsvormen	34
3.1 Ondernemingen zonder of met rechtspersoonlijkheid	36
3.2 Eenmanszaak	37
3.3 Vennootschap onder firma (vof) en maatschap	40
3.4 Besloten vennootschap (bv) en naamloze vennootschap (nv)	46
3.5 Overzicht	52
3.6 Medezeggenschap	52
Samenvatting	54
Kernbegrippen	56
4 Financiering met eigen vermogen	58
4.1 Aandelen	60
4.2 Uitgifte aandelen	62
4.3 Dividend	65
4.4 Waardering aandelen	71
Samenvatting	75
Kernbegrippen	76
5 Financiering met vreemd vermogen	78
5.1 Lang vreemd vermogen	80
5.2 Kort vreemd vermogen	85
5.3 Interest	86
5.4 Annuïteit	93
Samenvatting	96
Kernbegrippen	97
6 Beoordeling kredietwaardigheid	100
6.1 Liquiditeit	102
6.2 Solvabiliteit	106
6.3 Rentabiliteit	111
Samenvatting	118
Kernbegrippen	119

7	Activiteitenkengetallen	120
7.1	Omzetsnelheid van de voorraad	122
7.2	Krediettermijn crediteuren en debiteuren	125
7.3	Omloopsnelheid van het totaal vermogen	131
7.4	Arbeidsproductiviteit	132
7.5	Indexcijfers	135
	Samenvatting	141
	Kernbegrippen	142

8	Begrotingen	144
8.1	Resultatenbegroting	146
8.2	Liquiditeitsbegroting	147
8.3	Uitgewerkt voorbeeld	147
	Samenvatting	158
	Kernbegrippen	159

Illustratieverantwoording 160

Register 161

Over de auteur 163

Studiewijzer

Dit boek is bedoeld voor cursisten die examens gaan doen voor het onderdeel Financiering van de studie PDB (Praktijkdiploma Boekhouden). De onderwerpen sluiten aan bij de exameneisen van de Nederlandse Associatie voor Praktijkdiploma's, die gaan gelden met ingang van 01-01-2016.

Natuurlijk is het belangrijk om alle exameneisen af te dekken, zodat iedereen goed voorbereid naar het examen gaat. Maar het streven is dat de lezers de taal van de cijfers in het algemeen en van financiering in het bijzonder leren en gaan leren waarderen. We kunnen ons aan de hand van de financiële verslaglegging een beeld vormen over financiering van een onderneming. Ook kunnen we een inschatting maken over de levensvatbaarheid van de onderneming. We moeten hiervoor het verhaal achter de cijfers op de balans en de winst-en-verliesrekening (W&V-rekening) van een onderneming goed begrijpen. Dit verhaal is voor iedere ondernemingsvorm weer verschillend.

Tegenwoordig hoeven we in het dagelijks leven weinig te rekenen. De moderne kassasystemen rekenen het wisselgeld al voor ons uit en voor andere berekeningen zijn er rekenmachines, smartphones, tablets en computers om ons te helpen. Op zich heel makkelijk, maar het heeft ook een keerzijde. Rekenen en het omgaan met getallen leert ons verbanden te herkennen tussen diverse grootheden en vergroot ons inzicht in bijna alles.

De opzet van het boek is dan ook als volgt:

- We beginnen in hoofdstuk 1 met de plaatsbepaling en het belang van financiering voor de ondernemer in het algemeen en welke consequenties financiering heeft voor de balans en W&V-rekening.
- Vervolgens nemen we in hoofdstuk 2 de grondbeginselen van het rekenen kort door. We kunnen namelijk niet aan financiering beginnen, voordat we de rekenregels weer goed in het hoofd hebben.
- Daarna bespreken we in hoofdstuk 3 de belangrijkste ondernemingsvormen, zoals daar zijn de eenmanszaak, de vennootschap onder firma, de maatschap, de besloten vennootschap en de naamloze vennootschap.
- Iedere onderneming heeft geld nodig voor de bedrijfsuitoefening. De onderneming moet gefinancierd worden. Deze financiering kan plaatsvinden met eigen vermogen (hoofdstuk 4) en/of met vreemd vermogen (hoofdstuk 5). Per ondernemingsvorm gaan we deze financiering bekijken, waarbij de nadruk ligt op de besloten en de naamloze vennootschap.
- Voordat derden gaan investeren in een onderneming, willen zij weten hoe deze er financieel voorstaat. Deze kredietwaardigheid kunnen we vaststellen aan de hand van ratio's over de liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit (hoofdstuk 6).

- Minstens zo belangrijk zijn de kengetallen die iets vertellen over de dynamiek binnen het bedrijf. Daarbij vragen we ons onder andere af of de goederen snel verkocht worden en wat het betalingsgedrag van de debiteuren is (hoofdstuk 7).
- Tot slot gaan we in hoofdstuk 8 twee belangrijke begrotingen opstellen voor een bedrijf, namelijk de resultatenbegroting en de liquiditeitsbegroting.

1 Plaats van financiering in het administratieve proces

IN DIT HOOFDSTUK

- 1.1 Boekhouding
- 1.2 Calculatie
- 1.3 Belang van inzicht in de financiering van een onderneming

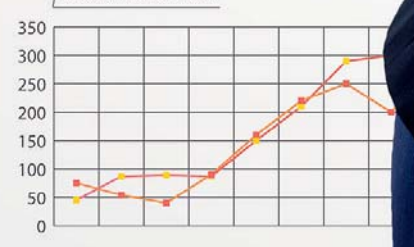

COMMON CEREALS AS A PERCENTAGE

In the total amount of arable land on the share of crops account for more than 60%, or 702 million hectares, which provides an annual grain production of 1.6 to 1.9 billion tons in developing countries, occupying most of the tropical and subtropical areas under crops is more than 60% of their crops (426 million hectares), the main area set aside for rice (33%), wheat (23%) and corn (19%). However, the total grain cereals are not more than 55% of the world. He is limited by low productivity - 1.9-2.2 t / ha rate, which is much lower compared to developed countries (2.6-3.1 t / ha). Statistical analysis shows that in developing countries over the last 20 years have seen a significant increase in production of crops. However, it was not sufficient to meet the rapidly growing demand of the population. And FAO projections, the population of these countries between 1980 and 2000 will increase by 1.6 billion and will reach 4.9 billion people, which will lead to a deterioration of the food situation. To meet the public demand for basic food needs significant increase in the rate of grain production, which is hardly possible with modern technology and material resources at the disposal of the small producers. The most realistic way to solve the food problem in developing countries - an increase in grain imports and food aid from developed countries.

Passive market share

Bauxite	\$583.00	\$753.24	29.20%
Cotton	\$118.00	\$162.60	37.80%
Flax	\$191.00	\$191.38	0.20%
Textiles	\$208.00	\$264.58	27.20%
Wool	\$217.00	\$244.34	12.60%
	\$199.00	\$216.11	8.60%
	\$172.00	\$173.03	0.60%
	\$109.00	\$151.07	38.60%

Distribution marketing participation in the securities market.

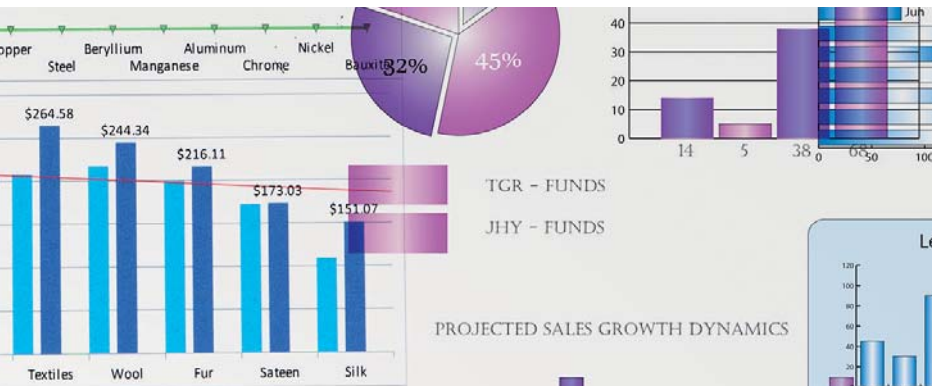

Distribution marketing participation in the securities market.

Distribution marketing participation in the securities market.

RDW	8%	550	254
RDW	650	320	754
TRG	241	450	184
RTG	254	650	874
WEF	784	145	124
HRT	453	784	954

Revenue growth divisions.

Revenue market.

Revenue

Revenue

Revenue

Revenue

Revenue

Revenue

Revenue

Revenue

Revenue

Revenue

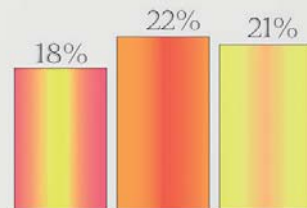
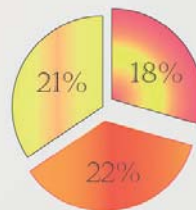
Revenue growth divisions.

TYU division

FRT division

CHANGE IN THE BASIC EARNINGS BY REGION

ASIA

	TYU division		FRT division	
GHT	254	550	274	154
RDW	650	320	754	825
TRG	241	450	144	954
RTG	254	650	874	125
WEF	784	145	124	752
HRT	453	784	954	241

Revenue growth divisions.

TYU division

FRT division

INLEIDING

Iedere onderneming heeft geld nodig. Bijvoorbeeld voor de betaling van de inkoop van de voorraden, de lonen van het personeel en de huur of hypotheekinterest van het bedrijfspand. De cijfers die uit de boekhouding komen, geven ons inzicht in hoe de onderneming gefinancierd is en de kosten die hierbij horen. De mate waarin een onderneming geld kan aantrekken, is mede afhankelijk van de continuïteit en winstgevendheid van de onderneming. Aan de hand van balans en de winst-en-verliesrekening kunnen we hierover via berekeningen van ratio's en kengetallen een uitspraak doen.

1.1 Boekhouding

boekhouding

Voor een onderneming is het, net als voor iedereen, van belang om inzicht te hebben in de financiële situatie. Om dit te bereiken, houdt de onderneming een boekhouding bij. Een boekhouding is een vastlegging van alle financiële feiten die zich in de onderneming voordoen. Uit de boekhouding komen twee belangrijke financiële overzichten voort, namelijk de balans en de winst-en-verliesrekening.

Balans

balans

Periodiek wordt er vanuit de boekhouding een balans opgesteld. Dit is een overzicht van alle bezittingen en schulden die de onderneming op een bepaalde datum heeft. Bezittingen zijn zaken die een onderneming in eigendom heeft en die worden gebruikt om activiteiten van de onderneming uit te voeren. Bezittingen staan op de debetkant (links) van de balans.

bezittingen

debetkant

creditkant schulden

De creditkant (rechts) van de balans geeft aan hoe de bezittingen van de onderneming zijn gefinancierd. Schulden bestaan uit geld dat geleend is en moet worden terug betaald. Een gezond bedrijf heeft altijd meer bezittingen dan schulden. Omdat een balans (een oud woord voor weegschaal) altijd in evenwicht moet zijn, ontstaat er aan de creditkant een saldopost. Deze saldopost noemen we eigen vermogen. Het eigen vermogen geeft de waarde aan van de onderneming op een bepaalde datum, bijvoorbeeld 01-01-2015. Een balans ziet eruit als in figuur 1.1.

eigen vermogen

Figuur 1.1 **Balans**

Debet	Balans	Credit
Bezittingen	Eigen vermogen Schulden	
Evenwicht		Evenwicht

Als zich financiële feiten voordoen, verandert de balans. Denk bijvoorbeeld aan de aanschaf van een nieuwe computer, waarvoor we een factuur ontvangen. Op dat moment heeft de onderneming meer bezit, want er staat een nieuwe computer in het bedrijf, maar ook zijn de schulden met hetzelfde bedrag toegenomen, want we moeten de factuur nog betalen. De bezittingen nemen toe, de schulden nemen met hetzelfde bedrag toe en daardoor blijft het eigen vermogen hetzelfde, aangezien een balans altijd in evenwicht moet blijven. De balans is dus een momentopname.

Winst-en-verliesrekening

Het eigen vermogen stijgt als de onderneming winst maakt. Door winst te maken wordt de onderneming meer waard. Maakt de onderneming verlies, dan daalt het eigen vermogen en wordt de onderneming minder waard. Om nu gedurende een periode van een maand, kwartaal of jaar te zien wat er met het eigen vermogen gebeurt en waarom, wordt er gelijktijdig met de balans ook een winst-en-verliesrekening (W&V-rekening) opgesteld. Hierop worden de kosten en opbrengsten van de onderneming in een bepaalde periode zichtbaar. Kosten zijn die uitgaven in een onderneming waardoor het bezit niet toeneemt of een schuld niet afneemt. Denk hierbij aan de loonkosten. Elke maand moet de onderneming aan de medewerkers hun loon uitbetalen. Hierdoor neemt het bezit aan bankgeld af, maar er komt niets voor in de plaats. Kosten staan debet op de W&V-rekening. Opbrengsten zijn ontvangsten die hoger zijn dan de kosten die erbij horen. Opbrengsten horen bijna altijd bij de verkopen. Een goede ondernemer verkoopt zijn product tegen een zodanige prijs dat alle eigen kosten worden goedge maakt en er ook nog iets wordt verdiend. Opbrengsten staan credit op de W&V-rekening. Als in een bepaalde periode de opbrengsten hoger zijn dan de kosten, dan wordt er winst gemaakt. Maar als in diezelfde periode de kosten hoger zijn dan de opbrengsten, dan wordt er verlies geleden.

De W&V-rekening lijkt op de balans en ziet eruit als in figuur 1.2.

winst-en-verliesrekening

kosten

opbrengsten

Figuur 1.2 Winst-en-verliesrekening

Debet	W&V-rekening	Credit
Kosten (Winst)	Opbrengsten (Verlies)	
Evenwicht		Evenwicht

Eigenlijk geeft de W&V-rekening de verklaring van de wijziging in het eigen vermogen in een bepaalde periode. We laten dit zien aan de hand van voorbeeld 1.1.

Voorbeeld 1.1

Onderneming Marko heeft een overzicht gemaakt van de bezittingen en schulden van de onderneming per 01-01-2015 en 01-07-2015:

	01-01-2015	01-07-2015
Inventaris	€ 15.000	€ 14.000
Voorraad goederen	€ 30.000	€ 32.000
Debiteuren	€ 12.000	€ 17.500
Bank	€ 1.500	roodstand van € 1.000
Kas	€ 250	€ 300
Crediteuren	€ 18.500	€ 17.000
Overige korte schulden	€ 5.750	€ 6.000

In het eerste halfjaar van 2015 werden de volgende kosten gemaakt en opbrengsten behaald:

	1E HALFJAAR 2015
Huurkosten	€ 12.000
Loonkosten	€ 30.000
Afschrijvingskosten	€ 1.000
Algemene kosten	€ 2.500
Inkooprijds verkopen	€ 49.200
Opbrengst verkopen	€ 100.000

Gevraagd

- 1 Stel de balansen op per 01-01-2015 en 01-07-2015.
- 2 Bereken het resultaat over het eerste halfjaar 2015 via vermogensvergelijking.
- 3 Geef inzicht in het resultaat door de W&V-rekening op te stellen over het eerste halfjaar van 2015.

Uitwerking*Ad 1*

Debet	Balans per 01-01-2015		Credit
Inventaris	€ 15.000	Eigen vermogen	€ 34.500
Voorraad goederen	€ 30.000	Crediteuren	€ 18.500
Debiteuren	€ 12.000	Overige korte schulden	€ 5.750
Bank	€ 1.500		
Kas	€ 250		
	<u>€ 58.750</u>		<u>€ 58.750</u>

Debet	Balans per 01-07-2015		Credit
Inventaris	€ 14.000	Eigen vermogen	€ 39.800
Voorraad goederen	€ 32.000	Crediteuren	€ 17.000
Debiteuren	€ 17.500	Overige korte schulden	€ 6.000
Kas	€ 300	Bank	€ 1.000
	<u>€ 63.800</u>		<u>€ 63.800</u>

Ad 2

Eigen vermogen per 01-07-2015: € 39.800

Eigen vermogen per 01-01-2015: € 34.500

Winst 1e halfjaar 2015 € 5.300

Ad 3

Debet	W&V-rekening 1e halfjaar 2015		Credit
Inkooprijds verkopen	€ 49.200	Opbrengst verkopen	€ 100.000
Huurkosten	€ 12.000		
Loonkosten	€ 30.000		
Afschrijvingskosten	€ 1.000		
Algemene kosten	€ 2.500		
Winst 1e halfjaar	€ 5.300		
	<u>€ 100.000</u>		<u>€ 100.000</u>

hulprekeningen van het eigen vermogen

De winst die ontstaat bij het opstellen van de W&V-rekening is gelijk aan de winst die wij onder *ad 2* in voorbeeld 1.1 hebben berekend via de vermogensvergelijking. De posten op een W&V-rekening worden daarom ook wel de hulprekeningen van het eigen vermogen genoemd.

Wij houden ons in dit boek slechts indirect bezig met boekhouden zelf. Dit onderwerp wordt uitvoerig behandeld in de boeken *Elementair*

Boekhouden (niveau 3) en *Elementaire praktijk van de bedrijfsadministratie* (niveau 4). Wel zullen we bij onze berekeningen de eindproducten van het boekhoudproces, de balans en de W&V-rekening veel gebruiken.

➤ Bij deze paragraaf horen de opgaven 1.1 tot en met 1.8 van het werkboek.

1.2 Calculatie

calculatie

Boekhouden is dus het vastleggen van alle financiële feiten die zich in een onderneming voordoen. Het rekenen met de cijfers die uit de boekhouding komen, noemen we calculatie. Deze berekeningen kunnen diverse doelen hebben. Vanuit de W&V-rekening van een bepaald jaar kunnen we kostprijsberekeningen maken voor het volgende jaar. De kosten die er zijn, bepalen hoe hoog de opbrengsten moeten zijn. Alleen als de opbrengsten hoger zijn dan de kosten, maakt de onderneming winst. Alles over kostprijsberekeningen, break-evenberekeningen en resultaatbepalingen leren we in het boek *Elementaire praktijk van de kostenrekening* (niveau 4). Periodiek moet de onderneming berekeningen maken ten behoeve van derden. Denk hierbij vooral aan de Belastingdienst. Er zijn aangiftes voor loonbelasting (als er personeel is), omzetbelasting (als de onderneming onder de Wet op de omzetbelasting valt) en vennootschapsbelasting (als de onderneming een nv of bv is). Voor het handelsregister van de Kamer van Koophandel moet aan het einde van het boekjaar een jaarrekening worden opgesteld. Ook is het zinvol om regelmatig de cijfers van de onderneming af te zetten tegen die van de brancheorganisatie om te kunnen zien of de onderneming het beter of slechter doet dan de concurrentie.

In dit boek gaan we aan de hand van de cijfers van de balans en de W&V-rekening onder meer berekenen of de onderneming wel aan al haar verplichtingen kan voldoen, of de klanten wel op tijd betalen, hoelang de goederen gemiddeld in de winkel liggen, maar ook of het wel de moeite waard is om deze onderneming te voeren.

1.3

Belang van inzicht in de financiering van een onderneming

Voorbeeld 1.1 laat zien dat de bezittingen van de onderneming Marko voor een deel zijn gefinancierd met eigen vermogen en voor een deel met vreemd vermogen. Eigen vermogen is het vermogen dat de eigenaren zelf in de onderneming hebben geïnvesteerd. Eigen vermogen hoeft pas uitgekeerd te worden aan de eigenaren bij opheffing van de onderneming. Als de onderneming op een bepaald moment wordt gestopt, worden alle bezittingen verkocht. Met de opbrengst daarvan worden eerst de uitstaande schulden afgelost. Wat overblijft is voor de eigenaren. Wel willen de eigenaren ieder jaar een vergoeding hebben voor het geld dat ze in dat jaar in de onderneming hebben geïnvesteerd. Deze vergoeding komt uit de winst. Draait de onderneming met verlies, dan krijgen de eigenaren geen vergoeding. Vreemd vermogen is een ander woord voor schulden. Vreemd vermogen is geleend geld en dat zullen we op een bepaald moment moeten terugbetalen aan de schuldeiser(s). De vergoeding die een verschaffer van vreemd vermogen ieder jaar krijgt, heet interest. Interest wordt altijd betaald, ongeacht of de onderneming winst of verlies maakt. Het is voor de onderneming een kostenpost.

eigen vermogen

eigenaren

vreemd vermogen

schuldeiser(s)

In voorbeeld 1.2, waarbij we uitgaan van de cijfers van voorbeeld 1.1, gaan we de creditkant analyseren van de balans van Marko per 01-07-2015.

Voorbeeld 1.2

Voor onderneming Marko is per 01-07-2015 de volgende balans opgesteld:

Debet	Balans per 01-07-2015		Credit
Inventaris	€ 14.000	Eigen vermogen	€ 39.800
Voorraad goederen	€ 32.000	Crediteuren	€ 17.000
Debiteuren	€ 17.500	Overige korte schulden	€ 6.000
Kas	€ 300	Bank	€ 1.000
	€ 63.800		€ 63.800

Gevraagd

- 1 Bereken met hoeveel procent eigen vermogen en vreemd vermogen de onderneming is gefinancierd op 01-07-2015.
- 2 Het vreemd vermogen bestaat helemaal uit kortlopende schulden. Deze moeten gemiddeld binnen een maand worden betaald. Heeft de onderneming daar voldoende middelen voor?

Uitwerking*Ad 1*

Het eigen vermogen is € 39.800 en het vreemd vermogen € 17.000 + € 6.000 + € 1.000 = € 24.000 (of € 63.800 - € 39.800). Het eigen vermogen maakt $39.800/63.800 \times 100\% = 62,4\%$ uit van het totaal vermogen en het vreemd vermogen $24.000/63.800 \times 100\% = 37,6\%$ (of $100\% - 62,4\% = 37,6\%$). Onderneming Marko is dus voor meer dan de helft gefinancierd met eigen vermogen. Dit eigen vermogen hoeft niet op korte termijn terugbetaald te worden en er hoeft alleen een vergoeding te worden betaald aan de eigenaren als er winst is.

Ad 2

De kortlopende schulden zijn € 24.000. De bezittingen die al in de vorm van geld aanwezig zijn en de bezittingen die de onderneming op korte termijn in geld kan omzetten zijn: de kas, de debiteurenvorderingen en de voorraad. Samen is dat € 49.800. Als de voorraden verkocht kunnen worden en de afnemers op tijd betalen, is er binnen een maand genoeg geld aanwezig om alle kortlopende schulden te kunnen aflossen.

crowdfunding

Financiering met eigen vermogen is voor een onderneming ideaal. Eigen vermogen hoeft niet terugbetaald te worden en er hoeft ieder jaar alleen maar een vergoeding aan de eigenaren te worden betaald als er winst is gemaakt. In de praktijk is in de meeste gevallen de behoefte aan geld hoger dan het geld dat de eigenaren zelf kunnen inbrengen. Er moet in dat geval een beroep worden gedaan op derden, vaak banken. Tegenwoordig trekken met name startende ondernemers ook vreemd vermogen aan via crowdfunding. Heel veel mensen investeren dan relatief kleine bedragen in de onderneming. Maar in beiden gevallen geldt dat het geleende geld uiteindelijk terugbetaald moet worden. Ook moet over deze investering ieder jaar interest betaald worden.

➤ **Bij deze paragraaf horen de opgaven 1.9 tot en met 1.11 van het werkboek.**

Samenvatting

- ▶ Boekhouden is het vastleggen van financiële feiten in de administratie. Door regelmatig uit de gegevens van de boekhouding een balans op te maken, krijgen we inzicht in de bezittingen, schulden en het eigen vermogen van een onderneming op een bepaald moment.
- ▶ Om een uitspraak te kunnen doen over de veranderingen in het eigen vermogen gedurende een bepaalde periode, maken we een winst-en-verliesrekening (W&V-rekening) op. Hierop worden de kosten en opbrengsten getoond en wordt zichtbaar of er winst of verlies is gemaakt in die periode.
- ▶ Calculatie is het rekenen met cijfers die zijn vastgelegd in de boekhouding. Deze berekeningen geven onder andere inzicht in de financiële gezondheid van het bedrijf en de resultaten die behaald zijn, maar ze kunnen ook worden gemaakt voor derden.
- ▶ Een deel bezittingen van een onderneming is gefinancierd met geld dat afkomstig is van de eigenaren van de onderneming. Dit is financiering met eigen vermogen. De vergoeding die hiervoor jaarlijks aan de eigenaren wordt betaald is afkomstig uit de winst. Draait de onderneming een bepaald jaar verlies, dan krijgen de eigenaren ook geen vergoeding.
- ▶ De overige bezittingen zijn gefinancierd met geld dat is geleend van derden. Hier is sprake van financiering met vreemd vermogen. Deze schulden moeten worden terugbetaald. De vergoeding die hiervoor jaarlijks aan de schuldeisers wordt betaald, is interest.

Kernbegrippen

Balans	Een overzicht van de bezittingen, schulden en het eigen vermogen op een bepaald moment.
Bezittingen	Zaken die een onderneming in eigendom heeft en die worden gebruikt om de onderneming te voeren.
Boekhouding	Een vastlegging van alle financiële feiten die zich in de onderneming voordoen.
Brutowinst	Het verschil tussen de ontvangsten voor een goed/dienst en de kosten die erbij horen.
Eigen vermogen	De waarde van de onderneming op een bepaald moment, vastgesteld door de berekening $\text{Bezittingen} - \text{Schulden}$.
Financiering	Geeft aan van wie het geld afkomstig is waarmee de bezittingen van de onderneming zijn gekocht.
Kosten	Uitgaven in een onderneming waardoor het bezit niet toeneemt of een schuld niet afneemt.
Opbrengsten	Ontvangsten die hoger zijn dan de kosten die erbij horen.
Schulden	Bestaan uit geld dat geleend is en moet worden terugbetaald.
W&V-rekening	Een overzicht van de kosten, de opbrengsten en het resultaat in een bepaalde periode.